

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії ТНЕУ
 А.І. Кривосвистий
Протокол засідання
Приймальної комісії ТНЕУ
№ 2 від 6 лютого 2018 р.

ПРОГРАМА

*проведення додаткового фактового «ступінного» випробування
з «Міжнародних відносин»
для претендентів на здобуття освітнього ступеня бакалавр за
спеціальностями:
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»;
292 «Міжнародні економічні відносини»*

Голова атестаційної комісії

Відповідальний секретар ПК ТНЕУ

Данків І.Б.

Луцишина О.О.

Тернопіль 2018

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Завдання в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.

МЄВ як економічна категорія. Сутність МЄВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.

Рівні розвитку МЄВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЄВ, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку

Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн - суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.

Місце окремих утворень країн у СГ і МЄВ. Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Проблема зрівняної економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються. Новий міжнародний економічний порядок (НМЄП) як концепція перебудови МЄВ. Нові індустріальні країни. Країни з перехідною економікою: вихідні умови формування, моделі розвитку. «Вашингтонський консенсус». «Шокова терапія». Градуалістська модель трансформації постсоціалістичних економік. Проблеми інтеграції країн з перехідною економікою у світове ринкове господарство. Загострення діалогу «Північ - Південь». Якісні зміни діалогу «Схід - Захід». Взаємня країн по вісі «Центр - Периферія». Внутрішньо- та міжсистемні цивілізаційні діалоги.

Тема 3. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин

Декolonіальний період розвитку МЄВ. Зародження та розвиток міжобидовних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу.

Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодализмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу - Китаю, країн Південних морів, Середньої та Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування МЄВ. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЄВ.

МЄВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля періоду першого нагромадження капіталу. МЄВ капіталізму вільної конкуренції та монополістичного капіталізму. МЄВ у міжвоєнний період.

Новий (неокolonіальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки у новітній період. Зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства.

Тема 4. Середовище міжнародних економічних відносин

Поняття середовища МЄВ, його структура й особливості. Природно-географічне середовище, основи його складові впливу на розвиток МЄВ.

Економічне середовище функціонування МЄВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх розвитку. Економічні регулятори МЄВ.

Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Центробічні тенденції в МЄВ. Роль міжнародних рейтингів в оцінці стану економічного середовища.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики й економіки в МЄВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Правові регулятори МЄВ.

Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕН. Інфраструктура сучасних МЕН. Роль транспорту й інформаційно-комунікаційних систем у розвитку МЕН.

Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Міжнародний поділ праці (МПП) - актуальна основа розвитку СЕ і МЕН, МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми вігіасненн МПП.

Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля як форма МЕН. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товари класифікації. Штрихові коди. Міжнародна асоціація товарної нумерації «СІТ». Асоціація «СІТ - Україна».

Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу. Головні причини і наслідки збільшення частини торгівлі економічно розвинених країн. Роль країн, що розвиваються в МТ. Місце нових індустріальних країн (НІК) у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД).

Монополізація світової торгівлі. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості.

Конфігурація товарних ринків - сутність, фактори формування і розвитку, система показників вимісненн в основні форми вимісненн.

Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник конфігурації товарних ринків. Світова ціна, її ознаки. Ціноутворювальні фактори. Можливість ціи на світовому ринку. Річні світові ціни. Інформаційна система світових ціи товарних ринків. Проблеми нескінченності обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.

Види і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні аукциони і виставки. Міжнародні аукциони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Констигаційна торгівля.

Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Лібералізація зовнішньої торгівлі - загальна проблема сучасних МЕН.

Засоби зовнішньоторговельної політики. Вплив дискримінації в МТ. Регіональне торговельно співробітництво.

Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та КОНКАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі (СОТ). Реорганізація КОКОМ (Координаційна рада з експортного контролю). Значення торговельних угод у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торговельної палати.

Передумови й особливості участі України в МТ.

Тема 7. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки.

Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг.

Міжнародні інженірингові послуги. Міжнародний консалтинг. Міжнародний авторинг. Міжнародні телекомунікаційні, фінансові, страхові послуги.

Туристичні послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму.

Фрагментація у системі міжнародних послуг. Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію.

Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу в МТ та міжнародній інвестиційній діяльності.

Роль транспорту в МЄВ. Види міжнародних сполучень. Міжнародні перевесення. Міжконтинентальні та внутрішньоконтинентальні перевесення навігації. Фактори вибору транспорту для міжнародних перевесень. Міжнародні пасажирські сполучення.

Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями.

Регулювання МЄВ у сфері послуг. Роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами у форматі ГАТС.

Проблеми участі України в міжнародній торгівлі послугами.

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. «Інвестиційний клімат». Влада зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни частки головних економічних центрів у витоці капіталу. Основні потоки міжнародного капіталообігу. Макроекономічні наслідки витоку капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів. Витік капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.

ТНК - головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх сутність і еволюція, сучасні стратегії. Типи монополічних об'єднань. Роль внутрішньо-корпоративного обігу. Суперечності між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва.

Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційно-правові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Роль МСА у сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві. Види економічних зон (ВЕЗ). Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ у різних країнах.

Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Міжнародні фінансові ринки та рух капіталу. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони.

Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: суть, його цілі, інструменти.

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотий трикутник») і проблема «відливу інтелекту». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових та інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тязіння й експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочої-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ) та їх роль у вирішенні питань безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Еластичність ринку праці.

Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МЕН. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізми їх передачі. Спільні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Власні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво у галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Спільні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС - електронізація господарства, його автоматизація, нові види конструкційних матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін.

Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності.

Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС у діалозі Схід-Захід. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Поняття валюти й її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його вада. Валютний паритет. Котировання валют. Крос-курс. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав в відкритому економічному.

Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система в повоєнний період. Валютно-фінансова система країн ЄС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів.

Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланс, їх структура. Платіжний баланс як індикатор власної національної економіки з зовнішнім світом. Методи регулювання платіжного балансу. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів.

Передумови формування і розвитку світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Рівновидність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції секьюритизації. Сутність та особливості розвитку своринку. Фактори розвитку своринку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СВИФТ.

Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів.

Регіональні тізми у сфері зовнішніх запозичень. Проблеми зовнішньої заборгованості у МЕН. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) - закономірність розвитку світового господарства і МЕН. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні етапи. Передумови і фактори розвитку МЕІ як візії нового ринку МЕН. Головні учасники й організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції.

Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання економічно розвинених країн.

Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західно-європейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЄС. Особливості розвитку аграрної сфери. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково-технічного розвитку. Єдність науково-технічної політики. Інституційна структура політико-правових механізмів ЄС. Політика ЄС відносно «третьої» країн та їх утрюповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Україна в ЄС.

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЕАВТ). ЄС - ЕАВТ.

Північноамериканська економічна інтеграція. Формування Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА). США у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика США щодо процесів європейської економічної інтеграції. Особливості економічних відносин з країнами АТР.

Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕВ у здійсненні ІМЕМ.

Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних утворень. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ). Андська група. Центральнаамериканський спільний ринок (ЦАСР). Співробітництво Карибського басейну (КАРІКОМ). Спільний ринок країн Південного конусу (МЕРКОСУР). Проблеми і перспективи створення системи колективних економічних дій у Латинській Америці.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці. Основні економічні утворення країн Африки. Економічне співробітництво західноафриканських держав (ЕКОВАС). Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК). Його трансформація на економічний і валютний союз Центральної Африки (ЕВСКА). Спільний ринок країн Магірібу. Спільний ринок Східної і Південної Африки (КОМЕСА). Співробітництво розвитку Півдня Африки (САДК). Проблеми формування Африканського економічного співробітництва (АФЕС).

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК). Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах у нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічної інтеграції. Східноєвропейське співробітництво і вільна торгівля (СЄВТ). Вишеградська група. Центральна-європейська асоціація вільної торгівлі (ЦЕФТА). «Карибський євросерегіон». Чорноморське економічне співробітництво. Економічний союз країн СНД. Єдиний економічний простір (ЄЄП). Центральноазійське економічне співробітництво (ЦАЕС). ГУАМ. Євразійське економічне співробітництво (ЄвразЕС). Шанхайська організація співробітництва (ШОС).

Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.

Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕН. МЕО як один з тенденцій багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізми управління, фінансові конти. Участь країн у МЕО як одна з форм реалізації їх суверенітету. Сучасна система МЕО, їх класифікація.

Економічна діяльність ООН, її різні. Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань.

МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). «Велика вісімка».

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БІГАІ).

Міжнародний валютний фонд (МВФ) як один з головних фінансових органів компетенція, фінансові конти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності Фонду МВФ.

Програми МВФ в Україні.

Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Парижський клуб»). Лондонський клуб.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні.

Європейський інвестиційний банк (ЕІБ), особливості його діяльності. Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці, Азії, Латинській Америці. Їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються.

Міждержавні загальноекономічні та політичні організації країн, що розвиваються: Організація американських держав (ОАД), Організація африканської єдності (ОАС) та І правопаступник Африканський союз (АС), Організація «ісламська конференція» (ОІК), Ліга арабських держав (ЛАД).

Міждержавні галузеві організації. Організація держав - експортерів нафти (ОПЕК) її арабська група (ОАПЕК). Рада з нафти (АСКОПЕ). Асоціація суверенітетів (ФАСАЗ) Асоціація нафтаекспортерів. Міждержавні організації у галузі сільськогосподарств (кофе, какао, банани, цукор та ін.), у галузі промисловості та будівництва (залізо і сталь, боксити, олово, мідь та ін.).

Міжнародні об'єднання підприємств. Україна і міжнародні економічні організації.

Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕН. Передумови входу України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бар'єрного обміну.

Національні економічні інтереси України у сфері МЕН: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЕН: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Україна - член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Переваги та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.

Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР у зближенні якісних характеристик сучасного виробництва.

Глобалізація економічного розвитку і роль МЕН у налагодахні зв'язків національних економік зі світовим господарством, формуванні елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізми її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Глобальні інвестиційні цикли.

Глобальні проблеми СГ і МЕН. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи вирішення глобальної продовольчої проблем. Глобальна енергетична проблема. Міжнародний тероризм у контексті безпеки світової спільноти. Координація міжнародної економічної політики.

Основна література

1. Бугай В.Б., Ливенцев Н.Н., Международные экономические отношения. – М., 2005.
2. Велічко К.Ю., Кулініч О.А., Мельник Л.О., Янчук А.В. Міжнародні економічні відносини. – Харків: ХДУХТ, 2007 р. – 183 с.
3. Котик В.В. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник / В.В.Котик, Л.А.Панкова, Н.Б.Даниленко. – 7-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
4. Международные экономические отношения: Учебник/ Под ред. Фаминского И.П. – М.: Юристъ, 2001. – 847 с.
5. Печенин О.І., Соболєва Н.Ф. Моделювання міжнародних економічних відносин. – Харків: ХДУХТ, 2007 р. – 152 с.
6. Семєнов Г.А., Панкова М.О., Семєнов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії і проблеми: Навч.посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: ЦУД, 2006. – 231 с.
7. Фаминский С. В. Международные экономические отношения. – Харков: Олди-Плюс, 2002. – 560 с.
8. Школа І.М. Міжнародні економічні відносини : підручник / І. М. Школа, В. М. Колесенко, О. В. Бабінська ; за ред. І. М. Школи. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Чернівці : Книги XXI, 2007. – 544 с.

Додаткова література

1. Аздобушкин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. – М.: Юристъ, 2001.
2. Аветова Е.С., Воронкова О.Н., Гаврило Н.Н. Мировая экономика и международные экономические отношения. Серия "Учебники, учебные пособия". Ростов-на-Дону: "Феникс", 2000.
3. Бурраковский І. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: "Основа", 2000.
4. Гладій І.Н. Міжнародна економіка: прикладні аспекти: Навчальний посібник для студентів денної та заочної форм навчання вищих навчальних закладів. – Тернопіль: ДКЦ ІЕП "Наукова Парада", 2004.
5. Дашко І.І., Бончук Ю.А. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2002.
6. Друкін Я.С. Мировая экономика на финише века. – М.: "Брок-форм", 2002.
7. Жуков Е.Ф., Капелю Т.И., Латышенко Л.Т. и др. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999.
8. Зверев Ю.М. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебное пособие. – Калининград: Калининградский университет, 2000.
9. Киреев А. Международная экономика. В 2-х ч. – Ч. I. Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства. – М., 1997.
10. Киреев А.П. Международная экономика: В 2-х ч. – Ч. II. Международная макроэкономика: открытая экономика и макроэкономическое программирование: Учебное пособие для вузов. – М.: Междунар. отношения, 1999. – 416 с.
11. Котик Ю.Г., Колесенський В.В. Міжнародна економіка в питаннях та відповідях. Навч. Посібник. – К., Центр навч. літератури, 2004.
12. Котик Ю.Г., Лузіненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, АртЕк, 2002.
13. Кругман П., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика. – М., 1997.
14. Лисенків Л.Л., Митай С.А. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – Ірпін: Академія ДПС України. – 2003.
15. Ломачин В.К. Мировая экономика. – М., 1998.
16. Международная торговля: Финансовые операции, страхование и другие услуги/ Пер. с англ. Под ред. М.А. Гольдберга. – М., 1994.
17. Международные валютно-финансовые и кредитные отношения: Учебник / Под ред. Л.Н. Красавиной. – М., 2000.

18. Международные экономические отношения: Учебник для вузов / В.Е. Рыбалкин, Ю.А. Щербанин, Л.В. Балдин и др. / Под ред. проф. В.Е. Рыбалкина. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.
19. Международные экономические отношения. Учебник / Под ред. Е.Ф. Жукова. – М.: ЮНИТИ, 1999.
20. Миклашевская Н.А., Холопов А.В. Международная экономика: Учебник. – М., 1998.
21. Мировая экономика: Учебник / Под ред. Булатова А.С. – М.: Юристъ, 2001.
22. Мировая экономика: Учебник / под ред. Проф. А. С. Булатова. – Юристъ, 2005. – 734 с.
23. Мировая экономика: введение во внешнеэкономическую деятельность: Учеб. пособие/ М.В. Елова й др. - М., 2000.
24. Міжнародна економіка: Підручник / А.П. Румянцев, Г.Н. Клишко, В.В. Рокоча та ін., за ред. А.П. Румянцева. 2-ге видання, виправлене і доповнене. – К.: Знання, 2005.
25. Одагайло Б.М. Міжнародна економіка: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005.
26. Румянцев А.П., Башинцева А.І., Корнілова І.М., Коваленко Ю.В. Міжнародна торгівля: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
27. Румянцев А.П., Клишко Г.Н., Рокоча В.В. та ін. Міжнародна економіка. – К.: Знання-прес, 2003.
28. Рыбалкин В.Е., Щербанин Ю.А., Балдин Л.В. и др. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 519 с.
29. Савельев Є.В. Міжнародна економіка. Підручник. – Тернопіль, Видавн. "Економічна думка", 2001.
30. Савич В.І., Савич Н.М. Міжнародна економіка: Практикум. – Суми: Університетська книга, 2003.
31. Світова економіка: Підручник/ А.С. Філіпенко, О.І. Рогач та ін. – К.:Либідь, 2000.
32. Світова економіка: підручник/ під ред. Проф. А. С. Філіпенка. – К.: "Либідь". – 2000 – 581 с.
33. Семенов К.А. Международные экономические отношения: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.
34. Страны мира: Справочник. – М., 2008.
35. Федякина Л.Н. Мировая внешняя задолженность и практика урегулирования. – М., 2008.
36. Філіпенко А. С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посібник. – К., 2003.
37. Шенчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика. – 2-ге видання. – Львів: Календар, 2003.
38. Щорічні звіти МВФ.
39. Щорічні звіти Світового банку.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова Приймальної комісії ТНЕУ

А.І. Кривоснатий

Критерій оцінювання

різняють аспіранти на додатковому фаховому іспиті/іспиті на вступ до
з «Міжнародних відносин»

для претендентів на здобуття освітнього ступеня бакалавр та спеціальностями:
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»;
292 «Міжнародні економічні відносини»

Абітурієнт отримує білет, в якому є три теоретичні питання. Після підготовки відбувається усна бесіда з членами комісії.

Члени комісії оцінюють відповіді абітурієнта за 100-бальною шкалою.

Оцінку «Відмінно» (90-100 балів) отримує абітурієнт, який дає ґрунтовні відповіді на теоретичні питання, викладає думку політично, аргументовано; демонструє обізнаність у проблемних питаннях міжнародних інформаційних відносин; знає дисерта та спеціальну літературу з предмету; викладає власну думку та вміє аргументувати власну позицію з інформаційної проблематики. Абітурієнт також повинен вільно оперувати фактологічною дисертаційною базою.

Оцінку «Добре» (75-89 балів) абітурієнт отримує за повну відповідь на поставлені питання, має знання обізнаність та частково засвоїв рекомендовані дисерта та спеціальну літературу; засвоїв матеріал, який дає можливість розуміння процесів розвитку міжнародних інформаційних відносин та інформаційної політики; під час відповіді має продемонструвати знання фактичного матеріалу, орієнтуватися в хронології, вміє проводити моніторинг ІМІ та інформаційно-аналітичних матеріалів з конкретних проблем сучасних міжнародних відносин.

Оцінку «Задовільно» (60-74) абітурієнт отримує тоді, коли поверховно володіє теоретичним матеріалом, не вміє застосовувати раніше засвоєні знання при аналізі конкретної ситуації у міжнародних відносинах, не може навести прикладів; на основі та додаткові питання дає надто поверховні, уривчасті, неточні та неповні відповіді; показує фрагментарну обізнаність щодо змісту питань, на які давалися відповіді; об'єктується ототожднювання визначених дисерт та мінімальним опрацюванням рекомендованої літератури; не вільно наводить намітки і зміни при підготовці до відповіді.

Оцінку «Незадовільно» (0-59 балів) абітурієнт отримує тоді, коли фрагментарно володіє програмовим матеріалом, не вміє аналізувати теоретичний матеріал, не володіє термінологією, не розуміє значення конкретних теоретичних питань з проблематики сучасних міжнародних відносин, не вміє провести моніторинг та не володіє навичками аналізу сучасних міжнародних інформаційних відносин; не опрацював рекомендованої літератури, у зв'язку з чим не орієнтується в процесах розвитку міжнародних інформаційних відносин та інформаційної політики, фактично не засвоїв програму іспиту.

За допущення помилок при висвітленні відповідей на поставлені питання можуть знімається бали:

00	За відсутності відповіді на запитання	20 (40) балів
05	За часткову відповідь на запитання	10 балів
01	При відсутності структурно-логічної схеми у викладенні відповіді на запитання білету	

BT	За відсутності правильних визначень політологічних термінів	3 бали
НЗ	При необдуманості відповіді на запитання	5 балів
СТ	Суперечливе трактування політологічних категорій, понять	3 бали
ЗУ	Відповідь на запитання на рівні загального уявлення про його зміст	3 бали
НПН	Невизначення суттєвого політичного процесу в Україні і світі	10 балів
НТ	Застосування у відповіді невірних термінів і понять	3 бали
НВ	Невмієна робота висловом у відповіді на запитання	3 бали
ВЗ	Відсутність зв'язів між матеріалами, що висвітлює вступник (за кожен помилку)	1 бал

Вступнику виставляється загальна сума балів – різниця між максимально можливою і знаною кількістю балів.

Затверджено на засіданні ПК ТНЕУ

Протокол №2 від 06.02.2018 р.

Голова атестаційної комісії

Дашків І.Б.

Відповідальний секретар ПК ТНЕУ

Луцишина О.О.